

**نقش سیستم اطلاعات حسابداری در فرآیند تصمیم‌گیری مدیران
شرکت ملی گاز ایران**

دکتر علی محمد قنبری

استادیار گروه حسابداری دانشگاه صنعت نفت

دکتر نورگس سرلک

استادیار گروه حسابداری دانشگاه قم

مهدی هاشمی

کارشناسی ارشد حسابداری

چکیده

با توجه به اهمیت تصمیم‌گیری مدیران بر مبنای اطلاعات جامع و صحیح تولید شده توسط یک سیستم اطلاعاتی حسابداری انعطاف‌پذیر، در این پژوهش سعی شده است «نقش سیستم اطلاعات حسابداری در فرآیند تصمیم‌گیری مدیران شرکت ملی گاز ایران» بررسی گردد. بدین منظور یک فرضیه اصلی به همراه شش فرضیه فرعی مطرح گردید تا مشخص شود میزان استفاده مدیران ارشد سازمان از گزارش‌های مالی در تصمیم‌گیری در رابطه با مدیریت بهای تمام شده، بودجه بندی سالانه، سرمایه‌گذاری و انتخاب پروژه‌ها، ارزیابی عملکرد حوزه‌های مختلف سازمان، تجزیه و تحلیل وضعیت و عملکرد مالی سازمان و برنامه ریزی بلندمدت تا چه حد است. قلمرو مکانی شامل شرکت اصلی و کلیه شرکت‌های تابعه شرکت ملی گاز ایران در حوزه‌های پالایش، توزیع

و تخصصی بوده و زمان انجام تحقیق در سال ۱۳۹۰ می باشد. اطلاعات لازم از طریق پرسشنامه، مصاحبه و مطالعات کتابخانه ای جمع آوری و آزمون فرض پژوهش با استفاده از آزمون آماری one sample t-test در نرم افزار SPSS انجام پذیرفت. نتایج حاصل از تحقیق، بیانگر آن است که مدیران شرکت ملی گاز ایران و شرکت های تابعه آن، از گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری تنها در زمینه بودجه بندی سالانه استفاده می نمایند و در سایر محورهای تصمیم گیری از قبیل مدیریت بهای تمام شده، سرمایه گذاری و انتخاب پروژه ها، ارزیابی عملکرد، تجزیه و تحلیل مالی و برنامه ریزی بلندمدت، گزارش های سیستم حسابداری نقشی ایفاء نمی نماید.

واژه های کلیدی:

سیستم اطلاعات حسابداری، تصمیم گیری، مدیریت بهای تمام شده، بودجه بندی، تجزیه و تحلیل مالی، ارزیابی عملکرد و برنامه ریزی بلندمدت

مقدمه:

در ادبیات مدیریت، وظایف اصلی مدیر شامل برنامه ریزی، سازمان دهی، راهبری، نظارت و کنترل می باشد. تصمیم گیری، اساس و شالوده تمام وظایف مدیران می باشد و اهمیت آن در مدیریت تا این حد مطرح شده که بعضی مدیریت را مساوی با تصمیم گیری می دانند. آنچه بیش از هر چیز موفقیت تصمیم گیری ها را تضمین می کند، دسترسی به اطلاعات و نیز جامعیت، صحت و دقت آن است. مدیران به عنوان برنامه ریزان و تصمیم گیران نهایی در بنگاه های اقتصادی، مهمترین گروه استفاده کنندگان اطلاعات هستند که با اتکا به اطلاعات و کاربرد صحیح آنها، می توانند فعالیت موسسات را قرین توفیق سازند. این نکته باید مورد توجه قرار گیرد که جمع آوری و نگهداری اطلاعات امری است مهم، لیکن مهمتر از آن،

این تحقیق در قالب حمایت پژوهشی شرکت ملی گاز ایران انجام شده که از مساعدت و راهنمایی های کلیه همکاران محترم ذریبط در آن شرکت، تقدیر و تشکر به عمل می آید.

استفاده مناسب از اطلاعات است. زیرا هدف از تهیه اطلاعات، بکارگیری به موقع آنهاست. در غیر اینصورت، مدیر با مجموعه ای از اطلاعات روبرو خواهد بود که ناظر بر فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌های مهمی است و نه موثر بر آنها. لذا تجهیز سازمان به سیستم اطلاعاتی پویا و مطمئن به ضرورت اساسی عصر ما تبدیل شده است که توانایی مدیریت را در اتخاذ تصمیمات لازم در خصوص برنامه‌ریزی، سازمان دهی و کنترل ارتقا بخشد [7]. تقریباً در تمامی سازمان‌ها، بخش عمده‌ای از اطلاعات مورد بحث، در قلمرو اطلاعات مالی است و به همین دلیل، اهمیت و نقش برجسته این اطلاعات در افزایش توان جوابگویی و تصمیم‌گیری مدیران، کاملاً مشهود است. لازمه استخراج و افشای مناسب اطلاعات حسابداری به موقع، مربوط، دقیق و قابل اتکا، داشتن چهارچوبی مشخص و سیستماتیک می‌باشد که به این چارچوب در اصطلاح حسابداری، سیستم اطلاعاتی حسابداری می‌گویند. از آنجا که از خصوصیات عمده و مهم هر سیستم اطلاعاتی قابل انعطاف بودن آن است، لذا واحد اقتصادی در راستای تحقق اهدافش در عصر رقابت اطلاعاتی، نیازمند تغییر و تحول موثر و مناسب برای بهبود و ارتقای توانمندی سیستم اطلاعاتی خود می‌باشد [8]. با توجه به اهمیت تصمیم‌گیری مدیر بر مبنای اطلاعات جامع و صحیح تولید شده توسط یک سیستم اطلاعاتی حسابداری انعطاف‌پذیر، در این مقاله سعی شده است، میزان استفاده مدیران شرکت ملی گاز ایران و شرکت‌های تابعه آن، از گزارش‌های سیستم اطلاعات حسابداری در حوزه‌های شش‌گانه طبق نمایه شماره یک مورد ارزیابی قرار گیرد.

پیشینه تحقیق

تای سن و بیکر^۱ در رابطه با میزان استفاده از اطلاعات در تصمیم‌گیری، پژوهشی ارائه نمود. وی معتقد است که در میان عوامل موثر بر تصمیم‌گیری، اطلاعات حسابداری تاثیر به‌سزایی دارد و برقراری سیستم اطلاعاتی حسابداری را در سازمان‌ها توصیه می‌کند. [13]

درايور و ماک^۲ در پژوهشی استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری و ارزیابی اثرات بکارگیری اطلاعات حسابداری در تصمیم‌گیری‌ها را مورد بررسی قرار داد. وی نتیجه‌گیری می‌کند که اگر زمان تصمیم‌گیری کوتاه باشد، از اطلاعات حسابداری کمتر استفاده شده و اگر زمان تصمیم‌گیری طولانی باشد از اطلاعات حسابداری بیشتر استفاده می‌شود [10].

شوکت در تحقیقی به دنبال ارزیابی اثربخشی سامانه‌های اطلاعاتی حسابداری شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی بر تصمیمات مدیران شرکت بوده که نتایج حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد، مدیران ارشد شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در تصمیمات خود، از اطلاعات سامانه‌های حسابداری استفاده نمی‌نمایند [6]. دادمند میزان موفقیت سیستم اطلاعاتی مالی دانشگاه فردوسی مشهد را بررسی نمود. نتایج حاصل از این تحقیق، بیانگر آن است که کیفیت سیستم اطلاعات مالی دانشگاه، پیشگوی مناسبی برای استفاده کاربران و رضایت آنها از سیستم مذکور است. هم‌چنین کیفیت سیستم اطلاعاتی با تاثیرات فردی رابطه مثبتی دارد [4]. پارسامنش با بررسی تاثیر سیستم‌های اطلاعاتی بر ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری در شرکت‌های پتروشیمی به این نتیجه رسید که بین میزان استفاده از سیستم‌های اطلاعاتی و افزایش ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری رابطه معناداری وجود دارد [1]. زرین چغایی به بررسی و ارزیابی نقش گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری بانک اقتصاد نوین در تصمیم‌گیری مدیران آن پرداخت. محقق عنوان می‌کند که گزارش‌های حاصل از سیستم اطلاعاتی حسابداری در بانک

^۱ Tiessen and Baker

^۲ Driver and Mock

اقتصاد نوین در تصمیم‌گیری مدیران بانک نقش داشته و نتیجه گرفت که سیستم موجود، قابل قبول می‌باشد [5]. خورشیدوند در مطالعه خود به بررسی سیستم گزارشگری مالی شرکت‌های عمرانی (مطالعه موردی: شرکت ارسا ساختمان) پرداخت و اینگونه نتیجه‌گیری کرد که سیستم گزارشگری شرکت، سیستم قابل قبولی بوده و گزارشات سیستم به موقع، قابل فهم و قابل مقایسه می‌باشد. [3] خدماتی پور و حاجی‌زاده در تحقیقی با عنوان "تاثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر نسبت به سیستم حسابداری" به بررسی تاثیر تعهد بر روی قضاوت پیرامون مطلوبیت سیستم هزینه‌یابی می‌پردازند. سپس نقش پاسخگویی را در متعادل کردن اطمینان بیش از حد و مقاومت در مقابل تغییر آزمایش می‌کنند. نتایج پژوهش آنها نشان می‌دهد که تعهد نسبت به یک سیستم هزینه‌یابی خاص منجر به افزایش مطلوبیت سیستم انتخابی و کاهش مطلوبیت گزینه طرد شده می‌شود. نتایج هم‌چنین نشان می‌دهد افرادی که نسبت به یک سیستم هزینه‌یابی خاص متعهد می‌شوند، نسبت به سیستم انتخابی خود اطمینان بیش از اندازه‌ای دارند، به طوری که این امر موجب مقاومت بالا در مقابل تغییر می‌شود. [۲]

با مرور مبانی نظری و پیشینه تحقیق مبنی بر ضرورت و اهمیت سیستم اطلاعاتی حسابداری و عدم انجام چنین تحقیقی در شرکت ملی گاز، لزوم بررسی میزان استفاده مدیران شرکت ملی گاز ایران و شرکت‌های تابعه آن، از گزارش‌های سیستم اطلاعات حسابداری یا توجه به این که تصمیمات مدیریتی این شرکت اثر به سزایی در استحصال و توزیع این منبع اقتصادی مهم در کشور دارد، مشخص می‌گردد.

فرضیه های تحقیق

با توجه به حوزه‌های تعریف شده، فرضیه اصلی و فرضیات فرعی ذیل جهت آزمون، تبیین گردید.

فرضیه اصلی: گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود در تصمیم‌گیری توسط مدیریت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

فرضیات فرعی:

۱. گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری، توسط مدیران در تصمیم‌گیری برای مدیریت بهای تمام شده مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۲. گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری، توسط مدیران در بودجه بندی سالانه مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۳. گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری، توسط مدیران در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری و انتخاب پروژه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۴. گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری، توسط مدیران برای انجام ارزیابی عملکرد حوزه‌های مختلف سازمان مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۵. گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری، توسط مدیران در تجزیه و تحلیل مالی حوزه‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.
۶. گزارش‌های سیستم اطلاعات حسابداری، توسط مدیران در برنامه‌ریزی بلند مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

روش شناسی تحقیق

این تحقیق منطبق بر مدل نمایه شماره دو است که گویای عوامل سه گانه تاثیرگذار بر سطح توانمندی سیستم‌های اطلاعاتی مالی می‌باشد. از آنجا که جریان عرضه اطلاعات از سیستم مالی منوط به وجود تقاضا و نیاز اطلاعاتی در سازمان است. لذا این تحقیق، مهمترین عامل در مدل یعنی تقاضا برای اطلاعات را مورد بررسی قرار داد تا سطح نیازمندی و استفاده مدیران ارشد سازمان از گزارش‌های سیستم اطلاعات حسابداری و میزان بهره‌گیری از این اطلاعات مالی در فرآیند تصمیم‌گیری در محورهای مختلف سازمان، مشخص گردد.

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی است که به بررسی سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری موجود شرکت ملی گاز ایران و شرکت‌های تابعه آن و میزان استفاده از این سیستم توسط مدیران می‌پردازد. قلمرو مکانی شامل شرکت اصلی و شرکت‌های تابعه شرکت ملی گاز ایران در حوزه توزیع، پالایش و... بوده و زمان انجام تحقیق سال ۱۳۹۰ می‌باشد. اطلاعات لازم با استفاده از پرسشنامه مخصوص مدیران ارشد سازمان و مطالعات کتابخانه‌ای جمع‌آوری شده است. در آزمون فرضیه‌ها از آزمون t و میانگین و انحراف معیار و خطای میانگین استفاده گردیده است. فرضیات تحقیق در قالب آزمون فرض آماری به صورت H_0 و H_1 طراحی شده‌اند.

نمایه شماره دو: عوامل سه گانه تاثیرگذار بر سطح توانمندی سیستم های اطلاعاتی مالی

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری این تحقیق، مدیران شرکت ملی گاز ایران و شرکتهای تابعه آن می باشد. شرکت های تابعه شرکت ملی گاز ایران شامل ۸ شرکت پالایشی، ۳۰ شرکت گاز استانی (حوزه توزیع) و ۶ شرکت تخصصی دیگر می باشد که از این مجموعه کلیه شرکت های فعال در زمینه پالایش گاز و شرکت های تخصصی برای توزیع پرسشنامه انتخاب و مورد آزمون قرار گرفتند، اما از بین ۳۰ شرکت گاز استانی، ۱۵ شرکت به دلایلی از قبیل اشتراک ساختار سازمانی و ماموریت های کاری، حجم فعالیت و اهمیت شرکت در بین سایر شرکت های حوزه توزیع، انتخاب شده و ۱۵ شرکت باقیمانده با توجه به تشابه ماموریت و ساختار کاری مشابه با شرکت های انتخاب شده و نیز به دلیل محدودیت دسترسی در جمع آوری اطلاعات، (با تایید شرکت ملی گاز ایران) از جامعه حذف شدند. لذا در مجموع ۳۰ شرکت (شرکت اصلی و ۲۹ شرکت فرعی) مورد آزمون واقع شده و ۱۴۹ پرسشنامه به مدیران شرکت های تحت بررسی ارسال گردید.

برای اطمینان یافتن از روایی پرسشنامه، پرسشنامه اولیه تدوین و در اختیار تعدادی از متخصصان و صاحب نظران صنعت قرار گرفت تا از نظرات آنان استفاده شود. براساس پیشنهادات واصله، پرسشنامه مورد بررسی مجدد قرار گرفت و پرسشنامه نهایی تهیه گردید. به منظور بررسی پایایی پرسشنامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شده که مقدار محاسبه شده ۰/۹۴ برای آلفا حاکی از پایایی مناسب پرسشنامه بوده است. نمره گذاری پرسشنامه از طریق روش لیکرت ۵ درجه ای انجام گردید. با توجه به رتبه ای بودن مقیاس ها برای هر فرضیه چند سوال با استفاده از طیف لیکرت طراحی گردید. از آنجایی که هرگاه هدف، مقایسه میانگین یک متغیر یا نمونه با یک مقدار ثابت باشد می توان از آزمون t استیودنت استفاده کرد، لذا در این تحقیق برای تست فرضیه ها آزمون t به کار گرفته شده است. با توجه به اینکه در آزمون t فرض نرمال بودن لازم است و اگر تعداد نمونه بیشتر از ۳۰ باشد، براساس قضیه حد مرکزی توزیع نرمال خواهد شد، در این تحقیق فرض نرمال بودن صادق است، علاوه بر این تست نرمال بودن از آزمون کولموگراف-اسمیرنوف نیز استفاده گردیده، که نتایج آزمون در نگاره شماره یک به نمایش درآمده است. همچنین حجم

نمونه بزرگتر از ۶۰ بوده در نتیجه t جدول ۱/۹۸ می‌باشد، بنابراین t محاسبه شده را با ۱/۹۸ می‌سنجیم. میانگین فرض جامعه نیز ۳ در نظر گرفته شده که چنانچه میانگین بدست آمده بیشتر از ۳ باشد فرض تحقیق تایید می‌گردد. ضمناً برای انجام آزمون‌ها از نرم‌افزار SPSS استفاده شده است.

فرضیه اصلی	فرضیه ۱	فرضیه ۲	فرضیه ۳	فرضیه ۴	فرضیه ۵	فرضیه ۶	سطح معنی دار
	۰/۰۸۱	۰/۰۹۴	۰/۲۶۱	۰/۰۷۳	۰/۱۵۶	۰/۰۰۶	۰/۵۰۹

نگاره شماره ۱. نتایج آزمون کولموگراف-اسمیرنوف

نتایج آزمون فرضیه های تحقیق

برای آزمون فرضیه‌های تحقیق کلیه فرضیه‌ها در فرض H_1 قرار گرفته و فرض مقابل آنها یعنی H_0 آزمون گردید.

آزمون فرضیه فرعی اول

H_0 : گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران در تصمیم‌گیری برای مدیریت بهای تمام شده مورد استفاده قرار نمی‌گیرد.

H_1 : گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران در تصمیم‌گیری برای مدیریت بهای تمام شده مورد استفاده قرار می‌گیرد.

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار محاسبه شده برای فرضیه ۱ برابر ۰/۰۸۱ است که بیشتر از ۵٪ می‌باشد، بنابراین فرض نرمال بودن صادق است. نتایج آزمون در نگاره ۲ ارائه شده است. با توجه به این نتایج میانگین بدست آمده از جامعه ۲/۶۳ می‌باشد که از میانگین فرض جامعه (۳) کمتر است. بنابراین فرض صفر پذیرفته و فرض تحقیق رد می‌شود.

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
۷۱	۲/۶۳۳۸	۰/۹۹۶۲۷	۰/۱۱۸۲۴

مدیریت بهای تمام شده

ضریب اطمینان در حد ۹۵٪		تفاوت میانگین	سطح معنی دار	درجه آزادی	T	مدیریت بهای تمام شده
پایین	بالا					
-۰/۱۳۰۴	-۰/۶۰۲۰	-۰/۳۶۶۲۰	۰/۰۰۳	۷۰	-۳/۰۹۷	

نگاره شماره ۲. نتایج تحلیل آماری فرضیه فرعی اول

با بررسی صورتهای مالی تلفیقی گروه، شرکت اصلی و همچنین گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی شرکت ملی گاز ایران، مشخص گردید شرکت های زیرمجموعه شرکت ملی گاز ایران در فرآیند عملیات مربوطه فاقد سیستم مدون بهای تمام شده تولید، انتقال و توزیع گاز می باشند. لازم به توضیح است در بررسی شرح وظایف سازمانی مالی، طراحی و استقرار سیستم حسابداری صنعتی و مدیریت بها دیده شده لیکن چندان عملیاتی نشده است. در نهایت این نتیجه حاصل شد که گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری موجود توسط مدیران در تصمیم گیری برای مدیریت بهای تمام شده (برای شناخت و تعیین عوامل بهای تمام شده و نیز استخراج و تقلیل هزینه های بدون ارزش افزوده) مورد استفاده قرار نمی گیرد و این موید نتایج آزمون انجام شده است.

آزمون فرضیه فرعی دوم

H_0 : گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری موجود، توسط مدیران در بودجه بندی سالانه مورد استفاده قرار نمی گیرد.

H_1 : گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری موجود، توسط مدیران در بودجه بندی سالانه مورد استفاده قرار می گیرد.

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
۷۱	۳/۴۴۳۷	۰/۹۴۳۲۱	۰/۱۱۱۹۴

	T	درجه	سطح معنی	تفاوت	ضریب اطمینان در حد ۹۵٪
--	---	------	----------	-------	------------------------

پایین	بالا	میانگین	دار	آزادی		
۰/۶۶۶۹	۰/۲۲۰۴	۰/۴۴۳۶۶	۰/۰۰۰	۷۰	۳/۹۶۳	بودجه بندی

نگاره شماره ۳. نتایج تحلیل آماری فرضیه فرعی دوم

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار محاسبه شده برای فرضیه ۲ برابر ۰/۰۹۴ است که بیشتر از ۵٪ می‌باشد، بنابراین فرض نرمال بودن صادق است. نگاره شماره ۳ نشان می‌دهد میانگین بدست آمده از جامعه ۳/۴۴ می‌باشد که از میانگین فرض جامعه (۳) بیشتر است. مقدار t محاسبه شده (۳/۹۶۳) بیشتر از t جدول (۱/۹۸) می‌باشد بنابراین فرض صفر را نمی‌توان پذیرفت و فرض تحقیق تایید می‌شود. در این خصوص ضمن بررسی فرآیند تدوین برنامه و بودجه سالانه (اعم از جاری و سرمایه‌ای)، مطالعه کتابچه بودجه سالانه، مصاحبه‌ای نیز با مسئول مربوطه در رابطه با نحوه تهیه بودجه‌بندی انجام گرفت و مطرح گردید، مدیران واحدهای مختلف صرفاً برگرفته از اطلاعات مالی مرتبط به سنوات قبل، نسبت به برآورد بودجه جاری سالانه و تعدیل بودجه سرمایه‌ای اقدام می‌نمایند، لیکن سازوکار بودجه‌ریزی عملیاتی به شکل صحیح و سیستماتیک صورت نمی‌پذیرد.

آزمون فرضیه فرعی سوم

در فرضیه سوم به بررسی این موضوع پرداخته شد که آیا گزارش‌های سیستم حسابداری در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری و انتخاب پروژه‌ها توسط مدیران مورد استفاده قرار می‌گیرد یا خیر؟

H_0 : گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری و انتخاب پروژه‌ها مورد استفاده قرار نمی‌گیرد.

H_1 : گزارش‌های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران در تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری و انتخاب پروژه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد.

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد
--------------------	--------------	---------	-------

۰/۱۲۸۰۰	۱/۰۷۸۵۵	۲/۷۳۹۴	۷۱	سرمایه گذاری و انتخاب پروژه
---------	---------	--------	----	-----------------------------

ضریب اطمینان در حد ۹۵٪	تفاوت میانگین	سطح معنی دار	درجه آزادی	T	سرمایه گذاری
-۰/۰۰۵۳	-۰/۵۱۵۹	-۰/۲۶۰۵۶	۰/۰۴۶	۷۰	-۲/۰۳۶

نگاره شماره ۴. نتایج تحلیل آماری فرضیه فرعی سوم

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار محاسبه شده برای فرضیه ۳ برابر ۰/۲۶۱ است که بیشتر از ۵٪ می باشد، بنابراین فرض نرمال بودن صادق است. مطابق نتایج مندرج در نگاره شماره ۴ میانگین بدست آمده از جامعه ۲/۷۳ می باشد که از میانگین فرض جامعه (۳) کمتر است. بنابراین فرض صفر را می توان پذیرفت و فرض تحقیق رد می شود که حاکی از عدم استفاده مدیران از گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری در تصمیم گیری برای سرمایه گذاری و انتخاب پروژه ها می باشد. در تایید نتیجه فوق، مصاحبه ای که با مسئول قسمت بررسی های مالی و اقتصادی صورت گرفت، عنوان گردید که نقش اطلاعات مالی در سازمان تاثیر چندانی بر ارزیابی پروژه های تکلیفی و پذیرش یا رد انجام آنان ندارد و بررسی اسناد و مدارک شرکت ملی گاز ایران نشان داد، سازوکار ارزیابی پروژه ها و انجام سرمایه گذاری های بلندمدت با رویکرد سنتی و دولتی در قالب تنظیم موافقت نامه با دولت بوده است.

آزمون فرضیه فرعی چهارم

H_0 : گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران برای انجام

ارزیابی عملکرد حوزه های مختلف سازمان مورد استفاده قرار نمی گیرد.

H_1 : گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران برای انجام

ارزیابی عملکرد حوزه های مختلف سازمان مورد استفاده قرار می گیرد.

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد
--------------------	--------------	---------	-------

ارزیابی عملکرد		۷۱	۲/۸۴۵۱	۰/۸۱۷۶۳	۰/۰۹۷۰۳
ارزیابی عملکرد	T	درجه آزادی	سطح معنی دار	تفاوت میانگین	ضریب اطمینان در حد ۹۵٪
					بالا
		۷۰	۰/۱۱۵	-۰/۱۵۴۹۳	۰/۰۳۸۶

نگاره شماره ۵. نتایج تحلیل آماری فرضیه فرعی چهارم

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار محاسبه شده برای فرضیه ۴ برابر ۰/۰۷۳ است که بیشتر از ۵٪ می باشد، بنابراین فرض نرمال بودن صادق است. با توجه به نگاره شماره ۵ میانگین بدست آمده از جامعه ۲/۸۴ می باشد که از میانگین فرض جامعه (۳) کمتر است. سطح معنی دار (۰/۱۱۵) نیز از مقدار ۵٪ بیشتر بوده و مقدار t محاسبه شده (-۱/۵۹۷) کمتر از t جدول (۱/۹۸) می باشد بنابراین فرض صفر پذیرفته و فرض تحقیق رد می شود. با بررسی اسناد و مدارک شرکت ملی گاز ایران نیز مشخص گردید هیچگونه اطلاعاتی از سیستم مالی جهت مساعدت مدیران در زمینه ارزیابی عملکرد کارکنان در حوزه های مختلف ارائه نمی گردد.

آزمون فرضیه فرعی پنجم

H_0 : گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران در تجزیه و تحلیل مالی حوزه های مختلف مورد استفاده قرار نمی گیرد.

H_1 : گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود توسط مدیران در تجزیه و تحلیل مالی حوزه های مختلف مورد استفاده قرار می گیرد.

تجزیه و تحلیل مالی	۷۱	۲/۹۵۳۱	۰/۷۹۹۴۰	خطای معیار میانگین
				۰/۰۹۴۸۷

ضریب اطمینان در حد ۹۵٪		تفاوت میانگین	سطح معنی دار	درجه آزادی	T	
پایین	بالا					
۰/۱۴۲۳	-۰/۲۳۶۲	-۰/۰۴۶۹۵	۰/۶۲۲	۷۰	-۰/۴۹۵	تجزیه و تحلیل مالی

نگاره شماره ۶. نتایج تحلیل آماری فرضیه فرعی پنجم

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار محاسبه شده برای فرضیه ۵ برابر ۰/۱۵۶ است که بیشتر از ۵٪ می باشد، بنابراین فرض نرمال بودن صادق است. با توجه به نگاره شماره ۶ میانگین بدست آمده از جامعه ۲/۹ می باشد که از میانگین فرض جامعه (۳) کمتر است. سطح معنی دار (۰/۶۲۲) نیز از مقدار ۵٪ بیشتر بوده و مقدار t محاسبه شده (-۰/۴۹۵) کمتر از t جدول (۱/۹۸) می باشد بنابراین فرض تحقیق رد می شود. بررسی اسناد و مدارک شرکت ملی گاز ایران نشان داد، صرفاً شرکت به دنبال ارائه گزارش های مالی تکلیفی (صورت های مالی سالانه) برای مراجع قانونی و رسیدگی کننده بوده و گزارش های مدیریتی در راستای تحلیل و ارزیابی سودآوری، مدیریت نقدینگی، فعالیت های عملیاتی و... مورد توجه جدی نمی باشد.

آزمون فرضیه فرعی ششم

H_0 : گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری موجود توسط مدیران در برنامه ریزی بلند مدت مورد استفاده قرار نمی گیرد.

H_1 : گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری موجود توسط مدیران در برنامه ریزی بلند مدت مورد استفاده قرار می گیرد.

خطای معیار میانگین	انحراف معیار	میانگین	تعداد	
۰/۱۱۵۱۴	۰/۹۷۰۱۸	۲/۶۶۲۰	۷۱	برنامه ریزی بلندمدت

ضریب اطمینان در حد ۹۵٪	تفاوت	سطح معنی	درجه	T	
------------------------	-------	----------	------	---	--

پایین	بالا	میانگین	دار	آزادی		
-۰/۱۰۸۴	-۰/۵۶۷۷	-۰/۳۳۸۰۳	۰/۰۰۴	۷۰	-۲/۹۳۶	برنامه ریزی بلندمدت

نگاره شماره ۷. نتایج تحلیل آماری فرضیه فرعی ششم

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار به دست آمده برای فرضیه ۶ برابر ۰/۰۰۶ است و به دلیل اینکه حجم نمونه بالاتر از ۳۰ بوده، براساس قضیه حد مرکزی توزیع نرمال خواهد شد و فرض نرمال بودن صادق است. با توجه به نگاره شماره ۷ میانگین بدست آمده از جامعه ۲/۶۶ می باشد که از میانگین فرض جامعه (۳) کمتر است. بنابراین فرض صفر را می توان پذیرفت و فرض تحقیق رد می شود و این نتیجه حاصل شد که گزارش هایی از سیستم اطلاعات مالی در تدوین سیاست ها و تهیه برنامه راهبردی (اعم از مالی و عملیاتی) مورد بهره برداری قرار نمی گیرد.

آزمون فرضیه اصلی:

H_0 : گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود در تصمیم گیری توسط

مدیریت مورد استفاده قرار نمی گیرد.

نگاره شماره ۸ نتایج فرضیه های فرعی

H_1 : گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود در

تصمیم گیری توسط مدیریت مورد استفاده قرار می گیرد.

نتایج مربوط به آزمون فرضیه های فرعی در نگاره شماره ۸ و فراوانی پاسخ سوالات

مربوط به پرسشنامه در نگاره شماره ۹ به نمایش درآمده است. همچنین نتایج آزمون

فرضیه اصلی در نگاره شماره ۱۰ منعکس گردیده است.

نتیجه	شماره فرضیه	رد
H_0 پذیرش	فرضیه ۱	۱
H_0 رد	فرضیه ۲	۲
H_0 پذیرش	فرضیه ۳	۳
H_0 پذیرش	فرضیه ۴	۴
H_0 پذیرش	فرضیه ۵	۵
H_0 پذیرش	فرضیه ۶	۶

پرسشنامه (مخصوص مدیران ارشد سازمان)

سوالات	پاسخ					جمع
	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	
جمع	۵۴	۲۱۰	۲۷۸	۲۲۱	۸۹	۸۵۲

نگاره شماره ۹. فراوانی سوالات پرسشنامه

ضریب اطمینان در حد ۹۵٪	تفاوت میانگین	سطح معنی دار	درجه آزادی	T	فرضیه اصلی	
					بالا	پایین
			۷۰	-۱/۳۶۸	۰/۱۲۰۵۰	۰/۲۹۶۲
					۰/۱۷۶	۰/۵۵۲

تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار میانگین
۷۱	۲/۸۷۹۵	۰/۷۴۲۴۵	۰/۰۸۸۱۱

نگاره شماره ۱۰. نتایج تحلیل آماری فرضیه اصلی

با توجه به نگاره ۱ سطح معنی دار محاسبه شده برای فرضیه اصلی برابر ۰/۵۰۹ است که بیشتر از ۵٪ می باشد، بنابراین فرض نرمال بودن صادق است. با توجه به نگاره شماره ۱۰ در بررسی کلی نیز میانگین پاسخ ها برابر ۲/۸۷ می باشد. سطح معنی دار (۰/۱۷۶) نیز از مقدار $a=5\%$ بیشتر است. مقدار t محاسبه شده (-۱/۳۶۸) کمتر از t جدول (۱/۹۸) می باشد بنابراین فرض صفر پذیرفته و فرضیه اصلی تحقیق رد می شود.

جمع بندی و نتایج

در این تحقیق یک فرضیه اصلی و شش فرضیه فرعی مطرح گردید تا میزان استفاده مدیران شرکت ملی گاز ایران و شرکت های تابعه آن، از گزارش های سیستم اطلاعات حسابداری در تصمیم گیری در رابطه با مدیریت بهای تمام شده، بودجه بندی سالانه، سرمایه گذاری و انتخاب پروژه ها، ارزیابی عملکرد حوزه های مختلف سازمان، تجزیه و تحلیل مالی حوزه های مختلف سازمان و برنامه ریزی بلندمدت مورد بررسی قرار گیرد. نتایج به دست آمده حاکی از عدم بهره گیری لازم از سیستم اطلاعات مالی در پنج حوزه تصمیم گیری مدیران شرکت گاز و نتیجتاً عدم استفاده از گزارش های سیستم اطلاعاتی حسابداری موجود در تصمیم گیری توسط مدیریت است که مطابق با نتایج تحقیق شوکت [۶] در شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی مبنی بر عدم استفاده مدیران ارشد این شرکت از اطلاعات سامانه های حسابداری در تصمیمات خود، می باشد. این در حالی است که نتایج تحقیق حاضر در تضاد با نتایج تحقیقات دادمند [۴]، زرین چغایی [۵] و درایور و ماک [۱۰] دال بر استفاده مدیران از سیستم های اطلاعاتی حسابداری مربوطه در تصمیم گیری ها، می باشد. همچنین یافته های پژوهش مغایر با مبانی نظری مطروحه در توانمندی سیستم اطلاعات مالی به منظور ارائه اطلاعات لازم به مدیریت در تصمیم گیری است. لذا مطابق ابعاد سه گانه مندرج در نمایه شماره ۲، این نقیصه می تواند ناشی از عوامل متعدد بوده که اهم آنها به شرح ذیل مطرح می گردد:

۱- در اکثر سازمان های دولتی جایگاه و نقش مدیریت مالی به خوبی تعریف نشده و الزامات قانونی بیشتر محرک جریان اطلاعات در ساز و کار تصمیم گیری است. در شرکت ملی گاز ایران و شرکت های تابعه آن نیز به دلیل ساختار دولتی، این نقیصه جاری بوده و استفاده قابل توجهی از بهای تمام شده در مدیریت عملیات شرکت نمی شود. اخیراً بنا به فشار دولت بر پیاده سازی اصل ۴۴ و قانون هدفمند کردن یارانه ها، موضوع استقرار سیستم

مدیریت بهای تمام شده (ABC) مد نظر قرار گرفته و پروژه‌ای در این زمینه در حال اجرا است.

۲ - در حوزه بودجه بندی شرکت، منطبق بر نتایج حاصل از تحقیق، فرآیند بودجه ریزی عملیاتی چندان اجرا نشده و همچنان رویکرد تدوین بودجه به شیوه سنتی در جریان می‌باشد. بدیهی است در این رویکرد، حساسیت داده های مالی کارآمد و به روز و نیز نقش سیستم های اطلاعات حسابداری در برنامه ریزی عملیات، چندان پررنگ نخواهد بود.

۳ - بنا به ارتزاق شرکت ملی گاز ایران و شرکت های تابعه آن از محل بودجه عمومی و منابع دولتی و نیز تعهد انجام تکالیف مصوب از سوی مجلس و دولت، مکانیزم ارزیابی پروژه ها و انجام سرمایه گذاری های بلندمدت با رویکرد سنتی و دولتی در قالب تنظیم موافقت نامه با دولت بوده است. لذا اطلاعات مالی در سازمان تاثیر چندانی بر ارزیابی پروژه های سرمایه ای و پذیرش و یا رد انجام آنان (قبل از شروع) و قضاوت تخصصی در توجیه مالی اقتصادی (حین اجرا) ندارد.

۴ - موضوع ارزیابی عملکرد در کلیه سازمانهای دولتی بعنوان یک چالش اصلی بوده که گزارش های مراجع ذیربط در شاخص بهره وری سازمان ها و ضرورت ارتقاء جدی آن در قالب برنامه پنج ساله پنجم مؤید این مطلب می باشد. شرکت ملی گاز ایران و شرکت های تابعه آن نیز در این مورد استثناء نبوده و براساس مطالعات و بررسی انجام شده، سیستم مدیریت ارزیابی عملکرد به صورت نظامند و منطبق بر معیارهای مستند در سازمان پیاده سازی نگردیده است. بدیهی است به دلیل این وضعیت، نقش سیستم های اطلاعات حسابداری در تامین خوراک لازم جهت انجام ارزیابی مطلوب عملکرد اجزای سازمان چندان مورد توجه نیست. لازم به توضیح است منطبق بر رویه معمول شرکت های زیرمجموعه وزارت نفت، تعیین شایستگی پرسنل در پایان هر سال، براساس برخی معیارهای کیفی تعیین شده از سوی مدیریت منابع انسانی انجام می گردد، که نتایج آن در تعدیلات حقوقی افراد و سابقه پرسنلی ایشان جهت اخذ پایه های سازمانی (به منظور ارتقاء شخصی) تاثیر گذار است.

۵- با توجه به مالکیت دولتی شرکت ملی گاز ایران، موضوع انجام تجزیه و تحلیل وضعیت و عملکرد مالی شرکت از حساسیت لازم برخوردار نیست. بدین دلیل بررسی صورت‌های مالی دوره‌های مختلف و تحلیل مدیریت نقدینگی، سود، ارزیابی عملکرد مالی و... در مقایسه با شرکت‌های سهامی مورد توجه کافی قرار نمی‌گیرد. در این خصوص عمدتاً به گزارش حسابرس مستقل و گزارش تفریح بودجه اکتفا می‌گردد که این دو گزارش نیز مبنای تجزیه و تحلیل مالی مناسب عملیات شرکت نبوده و همواره رویکرد گذشته‌نگر را دارد. انتظار می‌رود با اجرای سیاست‌های اصل ۴۴، فرآیند واگذاری شرکت‌ها و نهایتاً ورود آنان در عرصه بازارهای مالی و بورس، نیاز به بازنگری در این زمینه باشد.

پیشنهادات مبتنی بر نتایج تحقیق

۱. با توجه به مدل تحقیق ترسیم شده، نقش گزارش‌های سیستم اطلاعات حسابداری در فرآیند تصمیم‌گیری مدیران مورد بررسی قرار گرفت. نتایج آزمون فرضیات مختلف و بررسی‌های انجام شده در مستندات مربوطه، نشان داد نیاز اطلاعاتی مدیران در پنج حوزه تصمیم‌گیری از طریق سیستم اطلاعات مالی تامین نمی‌شود. به منظور آسیب‌شناسی صحیح این نقیصه، لازم است با یک رویکرد جامع‌تر به تحلیل دو حلقه دیگر مدل، یعنی توانمندی سیستم اطلاعات حسابداری در ارائه اطلاعات (با رویکرد ERP) و وضعیت کاربران سیستم (شاغلین حوزه مالی) نیز پرداخته شود.
۲. مطابق با بررسی‌های انجام شده (در قالب مصاحبه و مطالعه مستندات) و با توجه به اقتضائات و نیازمندی‌های جدید سازمان‌های عملیاتی در ارائه اطلاعات به مدیران، لازم است تغییرات ذیل در سازمان مالی شرکت‌های تحت بررسی صورت گیرد:
الف: چارت سازمانی مدیریت مالی در شرکت ملی گاز ایران و شرکت‌های تابعه مورد بازنگری واقع و حوزه حسابداری مدیریت با زیرشاخه‌های لازم (در رویکرد برنامه‌ریزی و تحلیل) ایجاد و یا تقویت شود تا ابزار لازم در سازمان جهت پاسخ‌گویی به نیازهای اطلاعاتی مدیران ارشد فراهم گردد.

ب: به تناسب ساختار سازمانی جدید، شرح وظایف تدوین شده در اکثر سازمان‌ها، نیاز به بازنگری مجدد دارد تا با یک رویکرد فرآیندی امکان پاسخ گوی کلیه تکالیف مورد انتظار از مدیریت مالی تدوین و عملیاتی گردد.

۳. مطابق با رویه حاکم بر حوزه‌های فنی که تلاش نموده‌اند در پیاده‌سازی مدیریت یکپارچه، مدیریت کیفیت (بر اساس الگوی ISO 9001:2000)، مدیریت تلفیقی زیست محیطی (ISO 14001) و ایمنی و بهداشت حرفه ای (OHSAS 18001) نسبت به ترسیم، مستندسازی و بهبود فرآیندهای عملیاتی خود جهت اخذ گواهینامه حرکت نمایند، مدیریت مالی سازمان های تحت بررسی نیز بایستی نسبت به شناسایی، ترسیم و بهبود فرآیندهای مرتبط به حوزه مالی اقدام نمایند. این موضوع می‌تواند زمینه ثبات جریان گردش اطلاعات مالی در سازمان را مهیا نموده و با تغییرات مکرر اشخاص در لایه‌های مختلف دچار نوسان نگردد.

۴. نظر به اینکه در شرایط فعلی شرکت ملی گاز ایران و شرکت‌های تابعه آن، همچنان از مالکیت دولتی برخوردار بوده و در دوره گذر از اجرای سیاست های اصل ۴۴ می‌باشند، لازم است موضوع لایه حاکمیتی و شرکت‌هایی که در جریان واگذاری قرار خواهند گرفت، سریع تر تعیین تکلیف شود. بدیهی است این موضوع بر ساختار مدیریتی و سیستم‌های اطلاعاتی سازمان ها تاثیر قابل توجهی خواهد داشت.

۵. تا تعیین تکلیف تاثیر قطعی اصل ۴۴ بر کلیه شرکت‌های تحت بررسی و اعمال تاثیرات بهینه قانون هدفمند کردن یارانه‌ها برای شرکت‌ها، لازم است دستورالعمل‌های شفاف و نظامندی در راستای بودجه‌ریزی عملیاتی، مدیریت بهای تمام شده، ارزیابی پروژه‌های تحت اجرا و... از سوی وزارت نفت و یا شرکت اصلی به شرکت‌های زیرمجموعه ابلاغ گردد.

۶. به منظور کنترل عملیات شرکت‌ها، ضروریست نظارت کافی و نظامندی بر اجرای دستورالعمل‌های بند «۵» صورت گیرد. این امر مستلزم ایجاد یک ساختار گزارش‌گیری منظم، دقیق و توأم با ارزیابی و تحلیل می‌باشد. انتظار می‌رود در حوزه شرکت اصلی و یا

وزارت نفت به عنوان متولی اصلی شرکت ملی گاز ایران و لایه حاکمیتی موجود، این نقش به صورت پررنگ ایفا گردد.

۷. شرایط متغیر محیطی (اعم از اقتصادی و سیاسی)، ضرورت بازنگری، اصلاح و تجدید نظر مستمر در ساختار سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری را ایجاد می‌کند. این امر علاوه بر آنکه بهسازی سیستم‌های مزبور را به همراه دارد بر میزان اعتماد مدیران نسبت به سیستم‌ها خواهد افزود. لازم به توضیح است در این تجدید نظر باید از مدیران نظر سنجی شود تا مشخص گردد اطلاعات مربوط و مورد نیاز آنها چیست.

۸. برگزاری دوره‌های آموزش کاربردی حسابداری برای مدیران غیرمالی ضروری است چرا که بسیاری از مدیران دارای تحصیلات غیرمرتبط هستند و اطلاعات حسابداری برای ایشان قابل فهم و استفاده در تصمیم‌گیری نمی‌باشد.

محدودیت‌های تحقیق

در تمام تحقیقاتی که صورت می‌گیرد، محدودیت‌ها جزء لاینفک تحقیق هستند، زیرا همین محدودیت‌ها هستند که زمینه را برای تحقیقات جدید فراهم می‌سازد. این تحقیق نیز از این قاعده مستثنی نبود. در انجام این تحقیق عوامل محدودکننده‌ای وجود داشته که عبارتند از:

* محدودیت‌های ذاتی در تحقیقات پرسشنامه‌ای و عدم ارتباط مستقیم با پاسخ

دهندگان

* گسترده بودن جامعه آماری و پراکندگی مکانی شرکت‌ها در سه حوزه مختلف

توزیع، پالایش و تخصصی که می‌بایست پرسشنامه بین آنها توزیع گردد.

منابع و ماخذ

۱. پارسا منش، محمد علی، (۱۳۸۹)، "بررسی تاثیر سیستم های اطلاعاتی بر ویژگی های کیفی اطلاعات حسابداری در شرکت های پتروشیمی"، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اراک، صص ۵۸-۷۰.
۲. خدای پور، احمد و حاجی زاده، غلام رضا، (۱۳۸۸)، "تاثیر پاسخگویی بر روی سطح اطمینان و مقاومت در مقابل تغییر نسبت به سیستم حسابداری"، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، تابستان ۱۳۸۸، صص ۹۴-۱۱۳.
۳. خورشیدوند، روح اله، (۱۳۹۰)، "بررسی سیستم گزارشگری مالی شرکت های عمرانی (مطالعه موردی: شرکت ارسا ساختمان)"، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد بروجرد، صص ۸۷-۹۶.
۴. دادمند، (۱۳۸۸)، "بررسی میزان موفقیت سیستم اطلاعات مالی دانشگاه فردوسی مشهد"، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه مشهد، صص ۸۴-۱۰۶.
۵. زرین چغایی، سمیه، (۱۳۸۹)، "بررسی و ارزیابی سیستم اطلاعات حسابداری بانک اقتصاد نوین"، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی بروجرد، صص ۵۴-۹۰.

- ۶ . شوکت، جمشید، (۱۳۸۷)، "ارزیابی اثربخشی سامانه های اطلاعاتی حسابداری شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی بر تصمیمات مدیران"، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی اراک، صص ۳۵-۷۸.
- ۷ . فاضلی، احمد و عدالت، احمد، (۱۳۸۹)، "سیستم اطلاعات حسابداری"، نشریه حسابرس، شماره ۵۱، صص ۱۲۰-۱۲۴.
- ۸ . همت فر، محمود، (۱۳۸۶)، سیستمهای اطلاعاتی حسابداری، ویراسته هیئت تحریریه انتشارات فرهنگ زبان، تهران، چاپخانه آفتاب، چاپ اول، صص ۶۷-۱۰۴.

9. Donnel, O., Julie smith David, (2000), "How information systems Influence User Decisions: Research framework and Literature Review", **International Journal of accounting information system**, Vol. 1, PP. 178,203.
10. Driver, G. and Mock, C., (2004), "The Effect of User Involvement on System Success: A Contingency Approach", **MIS Quarterly**, Vol. 12. No. 1, PP. 91-108.
11. Elgendy, H., (2003), Development and implementation of planning information systems in collaborative spatial planning processes.
12. Meig, walter, B. and Robert, F. Meigs, (1988), **Accounting the Basis for Business Decisions**, 7th ed. Chapter 6. Mc Graw-Hill N.Y.

13. Tiessen, D. and Baker, H., (2003), **Accounting for Management Control**, 7th ed. Chapter 6, Mc Graw-Hill N. Y.

The role of Accounting Information System in decision making process of NIGC managers

Abstract:

With respect to the significant of management decision making on the basis of comprehensive and accurate information of a flexible accounting system, this study try to review “the role of Accounting Information System in decision making process of National Iranian Gas Company (NIGC) managers”. For this purpose some hypotheses have been designed in order to investigate using of accounting information by managers in the area of cost management, capital and cash budgeting, financial analysis and performance evaluation of different sections of the company. The study has been done for parent company (NIGC) and its subsidiaries during 2011. Required Data was gathered by questionnaire, interview, and library search. To test hypotheses, one sample t-test was used.

The results indicate that the managers use the reports of accounting information system only in cash budgeting and the decision making in the other fields is not affected by these accounting reports.

Keywords:

Accounting Information System, Decision Making, Cost Management, Budgeting, Financial Analysis, Performance Evaluation